

Borba protiv korupcije

U skladu sa svojim mandatom i odgovarajućim obavezama OSCE-a, Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini doprinosi borbi protiv korupcije podržavajući izradu, usvajanje i promociju antikorupcijskih propisa i poboljšavajući koordinaciju tijela vlasti u provođenju ovih propisa. Korupcija je skupa: politički, u smislu narušavanja demokratije i vladavine zakona; ekonomski, trošenjem javnih resursa i odvrćanjem od ulaganja; i društveno, smanjivanjem povjerenja građana u politički sistem i njegovo vođstvo.

Indeks percepcije korupcije, koji izrađuje i objavljuje Transparency International, svrstao je Bosnu i Hercegovinu na 101. mjesto od ukupno 180 anketiranih zemalja u 2019. godini, ističući dugogodišnju stagnaciju i eroziju demokratskog sistema zemlje. Izvještaji Evropske komisije i Grupe

država za borbu protiv korupcije (GRECO) također su u više navrata navodili da BiH mora uložiti napore koji nadilaze deklarativna zalaganja.

Vlasti u BiH poduzele su neke početne korake u ovom pravcu, uključujući usvajanje ključnih

antikorupcijskih propisa i jačanje koordinacije u borbi protiv korupcije na svim nivoima vlasti. Međutim, složenost institucionalnog okvira i posljedične poteškoće u primjeni antikorupcijskog zakonodavstva i dalje ometaju napredak zemlje.

Misija podržava razvoj, usvajanje, promociju i provedbu prioritarnih antikorupcijskih propisa, kao i koordinaciju između antikorupcijskih institucija i tijela. Aktivnosti Misije vezane su za izgradnju kapaciteta relevantnih aktera za borbu protiv korupcije, jačanje njihove koordinacije i primjenu najboljih praksi u korištenju informacionih tehnologija, kako bi se osigurala transparentnost i odgovornost.

Misija svake godine organizuje konferenciju o borbi protiv korupcije na kojoj se pozivaju svi relevantni akteri u borbi protiv korupcije na aktivan angažman i na kojima se utvrđuju konkretne preporuke¹. Ove konferencije usredotočene su na raspravu o najboljim praksama i inovativnim pristupima u provedbi antikorupcijskih mjera. Neke od obuhvaćenih tema uključuju upotrebu informacionih tehnologija u prevenciji korupcije, razvoj ključnih antikorupcijskih propisa i pristup zasnovan na dokazima u kreiranju i primjeni antikorupcijske politike.

Sprečavanje korupcije kroz pravne propise

Misija pomaže u razvoju, primjeni i promociji prioritetnih preventivnih antikorupcijskih propisa na svim nivoima vlasti. Naprimjer, Misija podržava razvoj sveobuhvatnog pravnog okvira vezanog za sukob interesa (Zakon o sprečavanju sukoba interesa u institucijama BiH i odgovarajući zakoni na entitetskom nivou) i antikorupcijske strategije na različitim nivoima vlasti. Misija podržava provedbu Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo i nastoji podržati izradu sličnih zakona u drugim kantonima, zajedno sa promocijom Zakona o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u Republici Srpskoj i drugih antikorupcijskih propisa.

U skladu s domaćim i međunarodnim standardima, Misija podržava inovativne prakse, uključujući u oblasti informacionih tehnologija, naprimjer, podržavajući razvoj baza podataka i softvera za prepoznavanje sukoba interesa ili povećavajući institucionalnu transparentnost, s ciljem sprečavanja korupcije.

U Kantonu Sarajevo, Misija je podržala inovativne antikorupcijske prakse, zasnovane na informacionim tehnologijama, uključujući razvoj baza podataka i softvera za prepoznavanje sukoba interesa i povećanje institucionalne transparentnosti. Budući da se ovakve prakse mogu replicirati, i drugi kantoni su započeli pripreme radove na uvođenju sličnih mehanizama u svoje nadležnosti. Misija aktivno potiče ostale da slijede njihove primjere.

Koordinacija i izgradnja kapaciteta

S obzirom na složenost institucionalnog okvira i slabe kapacitete za koordinaciju, Misija ulaže znatne napore u unapređenje koordinacije između antikorupcijskih tijela i institucija.

Misija podržava uspostavljanje mehanizama koordinacije između Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH (APIK) i antikorupcijskih timova koji djeluju na entitetskom, kantonalnom i nivou Brčko distrikta BiH. Naponi Misije imaju za cilj pružiti priliku za diskusiju tijelima za borbu protiv

korupcije, definirati zajednički pristup prevenciji korupcije i osigurati efikasnu provedbu takvih strateških mjera. S ciljem rješavanja različitih potreba tijela za borbu protiv korupcije (npr. parlamentaraca, državnih službenika i profesionalnih antikorupcijskih timova), Misija osmišljava prilagođene aktivnosti usmjerene na izgradnju kapaciteta.

Misija kontinuirano organizira obuke usmjerene na izgradnju kapaciteta zaposlenih u javnom sektoru u BiH (naprimjer, 1250 zaposlenih u 2019. godini). Obuke obuhvataju najvažnije antikorupcijske teme uključujući: sukob interesa; javne nabavke; etiku i integritet; finansijsko upravljanje i kontrolu; slobodu pristupa informacijama i zaštitu ličnih podataka; izradu planova integriteta; procjenu uticaja korupcijskih rizika u propisima; korištenje alata informacionih tehnologija za praćenje provedbe antikorupcijskih strategija.

Borba protiv korupcije na lokalnom nivou

Na lokalnom nivou, Misija pažljivo prati antikorupcijske prakse i trendove u upravljanju javnim finansijama u jedinicama lokalne samouprave, kako bi

prikupila informacije za buduće strateško planiranje i razvoj politika djelovanja i vlasti u BiH i Misije. Poseban fokus je stavljen na procjenu prostora za korupciju u upravljanju nepokretnom imovinom na lokalnom nivou.

Misija OSCE-a u BiH je 2019. godine izdala izvještaj Procjena mogućnost i za pojavu korupcije u oblasti finansiranja organizacija civilnog društva na lokalnom nivou, s ciljem pružanja pomoći lokalnim samoupravama u ograničavanju prostora za korupciju prilikom pružanja podrške organizacijama civilnog društva na lokalnom nivou. Zasnovana je na sveobuhvatnom praćenju procesa upravljanja javnim finansijama, odgovorima na upitnike i intervjuima vođenim s predstavnicima 20 jedinica lokalne samouprave. Glavni nalazi izvještaja ukazuju na potrebu sveobuhvatnih promjena u načinu na koji jedinice lokalne samouprave podržavaju organizacije civilnog društva, uključujući unapređenje procesa vođenja evidencije, transparentnije postupke finansiranja i jasne smjernice za praćenje i procjenu dodijeljenih sredstava.

Pratite Misiju OSCE-a u BiH

Misija OSCE u Bosni i Hercegovini
Fra Andela Zvizdovića 1, UNITIC Toranj A
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina